

Kristina Elding
Utvecklingsstrateg, Folkbiblioteken

Skolbibliotekscentralen och bokpoolen

Förslag till beslut

Kultur och fritidsnämnden beslutar

- att Kultur- och fritidsnämndens drift av Skolbibliotekscentralens bokpool upphör från och med 1 juli 2021,
- att avveckling och flytt av bokpoolen till Barn- och skolnämnden sker i samråd mellan Kultur- och fritidsförvaltningen och Barn- och skolförvaltningen,
- att bokpoolen finns kvar i Folkbibliotekets lokaler längst till 31 december 2021, samt
- att föreslå Barn- och skolnämnden att utredning av Skolbibliotekscentralens uppdrag, verksamhet och organisation görs i dialog mellan förvaltningarna och kopplas till Barn- och skolförvaltningens pågående arbete.

Sammanfattning

Enligt beslut i Kultur- och fritidsnämnden i december 2020 ska Kultur- och fritidsförvaltningen ansvara för Skolbibliotekscentralens (SBC) bokpool till och med den 30 juni 2021 och att nämnden våren 2021 slutgiltigt tar beslut kring bokpoolen.

De senaste åren har flera förändringar och förtydliganden gjorts kring skolbibliotekens uppdrag och organisation, på både statlig och kommunal nivå. Varje skolas ansvar för skolbiblioteksverksamheten har förtydligats. Skolbibliotekscentralen är den enda skolbiblioteksverksamhet i Lunds kommun som inte organiseras under skolförvaltningarna.

Inom barn- och skolförvaltningen pågår arbete med en gemensam handlingsplan för skolbiblioteken och en nulägesbild av skolbiblioteken inom ramen för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

Kultur- och fritidsnämnden föreslås därför besluta att nämndens drift av Skolbibliotekscentralens bokpool upphör från och med 1 juli 2021, att avveckling och flytt av bokpoolen till Barn- och

2021-05-03

Diarienummer

KU 2020/0317

skolnämnden sker i samråd mellan Kultur- och fritidsförvaltningen och Barn- och skolförvaltningen senast 31 december 2021 samt att föreslå Barn- och skolnämnden att utredning av Skolbibliotekscentralens uppdrag, verksamhet och organisation görs i dialog mellan förvaltningarna och kopplas till Barn- och skolförvaltningens pågående kvalitetsarbete kring skolbiblioteken.

Underlag för beslutet

- Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse 21-05-03, denna skrivelse
- Barn- och skolförvaltningens tjänsteskrivelse 21-03-29
"Skrivelse från kultur- och fritidsnämnden gällande utredning om Skolbibliotekscentralens bokpool" BSN 2021/0083
- Kultur- fritidsnämndens beslut 2020-12-15, § 148
- Kultur- och fritidsnämndens skrivelse 2020-12-15
"Skrivelse till barn- och skolnämnden avseende Skolbibliotekscentralens bokpool"

Ärendet

Bakgrund

Skolbibliotekscentralen (SBC) är en central resurs för skolbiblioteken inom grundskolorna i Lund. SBC ger bland annat konsultativt stöd i skolbiblioteksfrågor samt samordnar och driver nätverk för erfarenhetsutbyte och kvalitetsutveckling för skolbibliotekarier respektive skolläda.

Som ett komplement till skolbibliotekens mediebestånd erbjuds, genom SBC:s bokpool, kompletterande medier, i form av gruppuppsättningar och temalådor samt böcker på olika språk. Skolbibliotekscentralen är en del av Folkbiblioteken i Lund och verksamheten är integrerad i folkbibliotekets organisation, verksamhet och budget och därmed en del av Kultur- och fritidsnämndens ansvar.

Ett av Kultur- och fritidsförvaltningens besparingsförslag inför budget 2020 var att SBC:s bokpool och utlåningsverksamhet till skolorna skulle upphöra efter årsskiftet. Kultur- och fritidsnämnden beslöt i november 2019 att bokpoolen skulle finansieras av Kultur- och fritidsnämnden även under 2020.

Enligt beslut i Kultur- och fritidsnämnden i december 2020 fortsätter Kultur- och fritidsförvaltningen att driva bokpoolen till och med den 30 juni 2021, dock utan att köpa in nya böcker, då bokpoolens medieanslag upphörde i och med folkbibliotekets budget för 2021. För att ge Barn- och skolnämnden möjlighet att förbereda ett övertagande sköts Kultur- och fritidsnämndens slutgiltiga

2021-05-03

Diarienummer

KU 2020/0317

ställningstagande kring bokpoolen fram till våren 2021. Barn- och skolnämnden ombads i samband med detta beslut i en skrivelse att under våren uppdatera Kultur- och fritidsnämnden om förberedelserna för att ta över bokpoolen.

I en tjänsteskrivelse 210321 informerar Barn- och skolförvaltningen om statusen för förvaltningens förberedelser för övertagande av bokpoolen samt sitt pågående kvalitets- och utvecklingsarbete kring skolbiblioteken med utgångspunkt från skollag, nationella biblioteksstrategin, nationella digitaliseringsstrategin, skolbiblioteksutredningen Skolbibliotek för bildning och utbildning samt Lunds kommuns biblioteksplan.

En grupp skolbibliotekarier och IKT-strateger arbetar med att ta fram en gemensam handlingsplan för skolbiblioteken utifrån ett pedagogiskt perspektiv. Arbetet leds av två utbildningschefer inom förvaltningen och beräknas vara klart i juni 2021. Förvaltningen arbetar också fram en nulägesbild av skolbiblioteksverksamheten inom ramen för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Om nulägeskartläggningen visar på behov att se över skolbibliotekens organisering kommer förvaltningen att arbeta vidare med detta under läsåret 21/22.

I skrivelsen lyfter också barn- och skolförvaltningen att om Kultur- och fritidsnämndens beslut att avveckla bokpoolen verkställs innan nulägesbild och eventuella åtgärder arbetats fram inom ramen för barn- och skolförvaltningens pågående arbete behöver en hantering av bokbeståndet ske genom att fördela bokpoolens böcker till kommunens skolor.

I mars 2021 initierade Utbildningsnämnden ett gemensamt presidiummöte med Barn- och skolnämnden och Kultur- och fritidsnämnden. Syftet var att diskutera hur de tre nämnderna ska samarbeta i skolbiblioteksfrågor, med utgångspunkt i den gemensamma biblioteksplanen.

Skolbibliotekens uppdrag och organisation

De senaste åren har flera förändringar och förtydliganden gjorts kring skolbibliotekens uppdrag och organisation, på både statlig och kommunal nivå. Skolbibliotekens verksamhet regleras framför allt av Skollagen (2010:800) och Bibliotekslagen (2013:801). På lokal nivå är *Biblioteksplan för Lunds kommun*, sedan 2018 det gemensamma styrdokumentet för kommunens folk- och skolbibliotek.

Enligt bibliotekslagen ska biblioteken verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt

2021-05-03

Diarienummer

KU 2020/0317

kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

Skollagen slår fast att elever i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek. Rektor har, enligt skollagen, ansvaret för att skolbiblioteket används i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.

Regeringen beslutade 2019 att ge en särskild utredare (Gustav Fridolin) i uppdrag att utreda och föreslå åtgärder för att stärka skolbiblioteken i syfte att ge alla elever likvärdig tillgång till skolbibliotek. Delbetänkandet av utredningen, *Skolbibliotek för bildning och utbildning*, kom i januari 2021 och pekar bland annat på att skolbiblioteken är viktiga för elevernas lärande, men att tillgång till och kvalitet i skolbiblioteksverksamheten varierar.

Därför bör, enligt utredningens delbetänkande, rektors ansvar för att skolbiblioteket inkluderas i skolans pedagogiska arbete ytterligare förtydligas. Utredningens slutbetänkande ska lämnas senast i juni 2021 och väntas innehålla förslag för att stärka skolbiblioteken och dess koppling till skolans uppdrag i övrigt.

För att möjliggöra en bättre integrering av skolbiblioteksverksamheten i skolans övriga pedagogiska verksamhet och för att tydliggöra rektors ansvar för skolbiblioteket, har Kultur- och fritidsförvaltningen och Barn- och skolförvaltningen de senaste åren överfört de skolbibliotekstjänster, som tidigare tillhört Folkbiblioteken i Lund, till respektive skola.

Föredragning

Förändringarna av skolbibliotekens uppdrag och organisation innebär att Skolbibliotekscentralen är den enda av kommunens skolbiblioteksverksamheter, som inte organiseras under någon av skolförvaltningarna. Uppdraget kräver nära kontakter med skolbibliotekarier, rektorer, och ansvariga tjänstemän på Barn- och skolförvaltningen.

I takt med att skolbiblioteken i kommunen utvecklas i linje med skollagen: med rektor som ansvarig för en skolbiblioteksverksamhet som ska integreras i skolans övriga pedagogiska arbete, har Skolbibliotekscentralen organisatoriskt kommit allt längre ifrån den verksamhet som SBC har i uppdrag att samordna och utveckla.

Det är viktigt med ett fortsatt gott samarbete mellan folk- och skolbibliotek i Lund, för barns tillgång till litteratur, läsning och medie- och informationskunskap, vilket underlättas av tydlighet i uppdrag och ansvarsfördelning.

2021-05-03

Diarienummer

KU 2020/0317

Kultur- och fritidsnämnden föreslås därför besluta att nämndens drift av Skolbibliotekscentralens bokpool upphör från och med 1 juli 2021, att avveckling och flytt av bokpoolen till Barn- och skolnämnden sker i samråd mellan Kultur- och fritidsförvaltningen och Barn- och skolförvaltningen senast 31 december 2021. Nämnden föreslås också besluta att föreslå Barn- och skolnämnden att utredning av Skolbibliotekscentralens uppdrag, verksamhet och organisation görs i dialog mellan förvaltningarna och kopplas till Barn- och skolförvaltningens pågående kvalitetsarbete kring skolbiblioteken.

Beredning

Beredning av ärendet har gjorts av sakkunniga tjänstemän på Kultur- och fritidsförvaltningen. Dialog har skett med de utbildningschefer som leder Barn- och skolförvaltningens arbete med att ta fram en gemensam handlingsplan för skolbiblioteken på förskole- och grundskolenivå.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys utifrån barnens bästa har inte bedömts relevant i detta skede av ärendet men bör göras inom ramen för utredning av skolbibliotekscentralens uppdrag, verksamhet och organisation.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget om att Kultur- och fritidsnämndens drift av bokpoolen upphör vid halvårsskiftet 2021 innebär inga ekonomiska konsekvenser för nämnden, eftersom SBC under 2021 bedrivit verksamheten utan att köpa in nya böcker, då bokpoolens medieanslag upphörde i och med folkbibliotekets budget för 2021.

I samband med utredning om Skolbibliotekscentralens uppdrag och organisatoriska placering bör också kostnaderna för SBCs verksamhet, utöver bokpoolen, ses över. Kostnaderna för detta motsvarar idag en heltidstjänst som skolbiblioteksutvecklare.

Mårten Hafström
Kultur- och fritidsdirektör

Emma Lang Åberg
Tf bibliotekschef

2021-05-03

Diarienummer

KU 2020/0317

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Barn- och skolnämnden

För kännedom:
Utbildningsnämnden